

ПЕРЕДПЛАТА на „РУСЛАНА“
вносить: в Австрії:

на цілий рік 24 К
на пів року 12 К
на чверть року 6 К
на місяць 2 К

За границею:

на цілий рік: зі щоденною ви-
сылкою 7 доларів або 14 рублів;
з висылкою двічі в тиждень 6 до-
ларів або 12 рублів; з висылкою
що суботи 5 доларів або 10 руб.
Поодинокое число по 10 сотиків.

Телефон Редакції ч. 1484.

Конто почт. щадниці ч. 98.704.

РУСЛАН

християнсько-суспільний дневник.

„Виреш ми очі і душу ми виреш: а не возьмеш милости і віри не возьмеш,
бо руце ми серце і віра рука“. — З Русланових поглядів М. Шашкевича.

Виходить у Львові що дня крім
неділь і руских свят о 5 год.
по полудні. — Редакція, адміні-
страція і експедиція „Руслана“
при ул. Хмельовського ч. 15, II.
поверх. Експедиція місцева
в Агенції Соколовського ул. Я-
гайлоньська ч. 3.

Рукописи звертає ся лише з
попередню засторогу.

Рекламації лише неопечатані
є вільні від цін. — Оповідки
звичайні приймають ся по ціні
20 с. від стрічки, а в „Надіола-
нім“ 40 сот. Подяки і приватні
донесення по 30 сот. від стрічки

Під розвагу св'ящени- кам з „Діла“.

(Надіслані замітки).

Деякі старі люди мають нахил до бала-
канія і їм не раз видає ся, що они все най-
ліпше знають і що другі повинні признати їм
всю правду і хвалити, та ще може подивля-
ти і наслідувати їх. До них належить і о. со-
вітник Александер Стефанович, котрий при
многих нагодах забирає прилюдно слово, дар-
ма, що сим виступом стягне не раз сором не
лиг на себе, але і на духовний стан, як се
було недавно в справі напасти на Преосв.
Епископа Хомшинина в часописі ліберальній,
чим дав доказ, що у него нема найменшого
духа карності. В останній часі знов дав о
собі знати о. Стефанович в „Ділі“ в статі п.
н. „Спомины про перший вибір посла Ро-
манчука“.

В сій статі старий народовець і радник
Митрополичій Консисторії показав ся трохи
русифілом, а ще більше виявив, що в нім
навіть на старі літа нема церковно-католиць-
кого духа.

„Зростаюче русифільство — каже о. А-
лександер — особливо в пресі, дало Полякам
добру нагоду, щоби ударити на ту партію.
Видвигнуто процес Ольги Грабар, котрим зма-
гано підняти їх в найвищих віденських сфе-
рах...“ Жаль видно о. Стефановичеві тодіш-
них русифілів, зрадників держави і свого на-
роду — і се, що ударено на партію проти-
державну — якось не може подобати ся о.
Ст. і він приписує се виключно Полякам, що
тоді на ню ударено. Видно однак, що дуже
слабо ще ударено, коли та москвофільська
партія живе, ба — розвиває ся, на шкоду на-
шому народови, державі Австрійській та
католическій Церкві.

А вже цілком нелюдяним для като-
лицької Церкви (мало не людяним, бо сего
домагаємо ся від людей світських), скажу
прямо негідним з духом Церкви, є такий
висказ з уст св'ященника-старця, що: „Знаси-
ловано реформу Василян через Gayitv“. —
Против реформи одинокого Чина в нашій
Церкві, Чина, що не відповідає своему завда-
нню і не приносить нашій Церкві ані народо-
вих майже услуг, бо стояв на ворожій,
москвофільській становлиці, писали, правда бо-
гато усі рускі часописи, вношено протести до
властивих світських, через що поставили на
себе многи з наших патріотів-св'ященників,
навіть й професорів, клятва церковні, задер-
жані самому св. Римському Престолови.

Наперед негідним з правдою є твердже-
не о. Стефановича в „Ділі“, що реформу зна-
силувано. Реформа Чина була вістановища
церковного конечною, а видів се тодішний
Протоігумен Чина бл. п. др. Климент Сарни-
цький, тому представив в Римі, кому належить,
сю konieczність і на підставі булли папської —
Singulare praesidium — піддано Чин ре-
формі.

Що реформа Чина св. Василя принесла
для рускої Церкви і народа, се кождий ви-
дить і знає, а розумний признає. Писати так,
як пише о. Ст. було бодай зрозумілим в р.
1882 — але писати се тепер — се річ хіба
москвофільським схизматиків і то в „Галичаніні“
або „Прикарпатській Русі“! На жаль так пи-
ше нині ще народовець і католик
о. Стефанович! Що всяка санація одиниці чи
й інституції є хвилево болючою, се годі за-
перечити, але коли дивити ся трохи спокій-
ніше на велике діло реформи Чина а дивити-
ся тут наводимо. — Ред.

ти ся оком католицьким, коли маємо на увазі
ціль реформи Чина, віднову его, відмолджен-
ня, злучене его сильнішими зв'язами з Пре-
столом св. Петра, то не буде се знов таким
великим насильством, як гадає о. Стефанов-
ич. Впрочім питаю ся о. Стеф, а хто рішав
про реформу Чина — Поляки, чи хто инший?
Бслиж рішав тут Рим, то тому, хто думає по
католицьки, повинна прийти на гадку аксіома:
Roma locuta — causa finita. — Проте бала-
канє о. Стеф, а що найменше нерозумне і
невмісне, що „знасилувано реформу Васи-
лян“.

Впрочім, хто вірить в Провидіння Боже,
яке чуває над одиницями людей, над інсти-
туціями і цілими народами, і що се Прови-
діння веде не раз дорогами трохи прикрими, се
о. Стефанович — яко старший вже чоловік, при-
тім св'ященник — повинен би знати, а коли
не знає і не хоче знати, а хотів би все і
всюди дивити ся очима „Народного Комітету“
се дуже сумно.

У о. Стеф-а і других св'ященників з „Ді-
ла“ далеко більшу повагу має „Народний Ко-
мітет“ — як всяка власть. — Для них: Бог
високо, Рим далеко — отже повна свобода —
тому й недивно, що є у нас такі на жаль
св'ященники, що кажуть народоци і на чорта
голосувати, як се лиш зарядить „Нар. Ко-
мітет“. Чи се не повний модернізм?

Чиж не сором се, щоби ми попирали
при виборах всяких Трильовських, Новаков-
ських, Валіхновських, ддятого, що нам поручає
на них голосувати „Народний Комітет“? Чи
се згідне з духом „Пастирського Послання“ на-
печатаного навіть в „Ділі“ з духом Церкви?
Що на се о. Стефанович і всі св'ященники
з „Діла“ члени „Народного Комітету“?

Михайло Стефанів.

Причини перемоги Болгарів.*)

(Лист з Софії).

Минуло шість місяців з початку балкан-
ської війни, за сей час напечатано силу всь-
ких не тільки випадкових дописів, а навіть
книг, які з усіх боків розглядають те явище,
як оно стало ся, що союзники, а головн-
но Болгарі подужали свого у десять раз силь-
нішого ворога. Усі визнають, що на Болгар
упала найтяжша частина сеї боротьби, бо они
мусіли адержувати великий натиск головного
війська турецького, через своє географічне по-
ложення: ті турецькі полки, що пішли проти
Греків та Сербів, легше було одрізати, отчи-
ти (як оно справді і стало ся на ділі). Се
військо не мало змоги поповняти ся резерва-
ми в Малій Азії, якими так дуже лякала
Болгар з початку війни європейська преса.

Якже оно стало ся на ділі?

Після розгрому головних турецьких сил

*) Саме тепер починає ся вже завзята
боротьба між Болгарами а Сербами, друга
балканська війна. Якнебудь Болгари занесли
війною з Турками, не хотять уступити від
своїх оправданих домагань, бож принесли не-
чувані жертви для визволення Балканського
півострова з під турецької кормиги. Отже що-
би зрозуміти добре сю саможертву Болгар,
треба глибоже заглянути у болгарську душу а
її вельми влучно зображує п. Лідія Шаш-
кевичова-Драгоманова (Українка)
в дописі недавній до київської „Ради“, котру
тут наводимо. — Ред.

під Кірккіліссе і Люле-Бургасом, решта їх схо-
вала ся за Чаталджинські і Галіпольські фор-
теці і туди їм підвозять тай підвозять резер-
ви. Алеж чого они варті? Нічого. Що вийшло
з усіх спроб нападати з відтіля, чи робити
десанти? Нічогоісенько, окрім поголовного зни-
щення сих резерв болгарським війском.

Як би почати шукати, у чому причина
болгарських перемог, то треба би писати цілі
розвідки. Тепер в Європі ті нації, які стере-
жуть ся свого дужчого сусіди, дуже заціка-
влені тими причинами і вже шлють до нас
людей, щоби довідати ся, як то малий Давид
поборов великого Голіята.

Головна і рішуча причина напевно була
та, що військо знало, за що оно йде вмирати
і вірило у своє діло. І пішло оно, як одна
людина; се було військо громадян, а не зграя,
всі солдати вміли читати і могли примі-
нити ся до потреб нової військової науки. Але
є ще одна з дуже важних причин — се за-
гально демократична організація сего війська,
подібна до народної міліції.

Як звісно, кавали, що 4 мільони Болгар
дали більш як 400.000 війська — відсоток дуж-
же великий, по словам спеціалістів. Се де-
сятка частина усієї людности з жінками і
дітьми. Якже рахувати самих чоловіків, то
вийде 5 частина.***) Як можна було досягти
такого здобутку? За ці 6 місяців скликано
було, без усякої полегкості, набори за 27 ро-
ків (а Болгарія єстєе тільки всього 37 ро-
ків. В останньому наборі є хлопці 18 років;
а в 11-му старі люди коло 50 років). Деж
взяти офіцерів для командованя сим війском
(бо дійсна служба в Болгарії тягне ся 2 ро-
ки). Оттут то і виявилось на ділі, яку ко-
ристь принесла школа запасних підпоручни-
ків. Кождий Болгарин, що скінчив універси-
тет або гімназію, має право туди вступити
на рік і вийти з відтіля (коли він універсанти)
після солідного екзамену, вже підпоручником.
Коли він скінчив тільки гімназію, то пови-
нен служити ще один рік у полку. Се школа
єстєе тільки років 12, так що багато Болгар
з високою освітою служать ще у війську про-
стими салдатами.***). Інакше маленька Бол-
гарія не мала би змоги підтримати досить
таки великого числа активних офіцерів, щоби
командувати 400.000 армією — на се у неї
нема доволі грошей. І ось як тільки почала
ся мобілізація, на чолі нашої мужицької армії
стала частина нашої інтелігенції, цвіт на-
шого покоління від 25 до 35 років. Зразу усі
замислювали ся, що то з того вийде на прак-
тиці? Де їм, усім тим учителям, судням ви-
держати муки війни, та чи й мають они у
собі досить войовничості?

На ділі вислід вийшов блискучий, вели-
чавий. Били ся они як герої і були як брати
для своїх салдатів.

Богато має кождий з нас рідин, та зна-
комих між тими запасними офіцерами. При
кождому великому чи малому бою думаємо
про них з тяжким серцем, бо говорять старі
служакі, що они зовсім не вміють берегти
свого життя в боях і, крикнувши: „вперед
хлопці“, самі біжать поперед них під гранати
та мітралези. Скільки вже їх лежить в
могилах тракийських долин!!!

**) Вчора я чула, що пішла на війну у-
сяка 7-ма людина, коли рахувати обозну і лі-
карську службу.

***). Тільки що вернув ся з поля битви
один доцент-асистент університета, який був
як простий салдат у всіх боях. Чого, чого він
тільки не натерпів ся!

Ось дістали ми одкритку. Прийшла она
з взятого приступом (і яким приступом!) А-
дрианополя. На одкритці група таких запасних
лежить на землі, зораній гранатами, розгля-
даючи якусь карту, та балакаючи про те, що
пережито (а пережито некло). Заду їх сто-
ять салдати і по їх обличчях видно їх радість
і гордість, що вдало ся велике діло, сиранді
„viribus unitis“ — узято приступом таку фор-
тецю, як Одрин (Адрианополь), про яку ще 2
місяці тому сказав один російський генерал
(він був у Порт-Артурі): „Куди Порт-Артурови
до Адрианополя! Адрианополя нікому не мо-
жливо узяти. Хіба, що вам, Болгарам, —
Вам усе можливо“. Комплімент не аби який,
не диво, що тепер після вдачі, він тут і по-
добає ся.

Так отже болгарська велика армія-мілі-
ція мала собі корпус інтелігентних вчених
офіцерів — необхідних для сьогочасної війни,
коли ні яке героїство без науки не допоможе!

Якоюж на ділі виявила ся турецька „ре-
зерва“, та, що все підвозять тай підвозять
з Малої Азії? Салдати ранені оповідали мені,
що на Чаталджу приїхали високі, страшні
люди (Курди, чи що?). Кидають ся они як
звірі і хапають просто за горло, щоби ку-
сати. Та яка з сього користь? Болгарська ар-
тилерія та піхота врозси і з скорострілками
косять їх, як колося сих страшних людей.
І де Туркам узяти потрібних офіцерів, щоби
командувати сими полчищами дикунів. Нічо-
го подібного до болгарської міліції, та бол-
гарського резервового офіцерського корпусу о-
ни не мають...

Якось ще до приступу Одріна вихожу я
ввечері з дому і бачу, стоять коло воріт
скільки салдатів ополченців у своїй мужицькій
одежі. „Що ви тут робите?“ — питаю —
„Та сеж ми на нічний варті, на вашій улиці“
(тепер ще у нас військовий стан). Дивлю ся,
між ними стоїть старий болгарський селянин
років з 50. Покритий він з голови до ніг при-
митивним плащем, з широкими чорними сму-
гами по світлій основі, які, мабуть носили
ще стародавні Тракийці! Держить він прямо
свою рушницю і дивить ся страшенно по-
важно. „Дідусю, кажу я ему, що ти тут ро-
биш, біденький. Тобі би на селі орати, а не
тут у темну ніч по місту блукати!“

„Треба, пані, — відповідає він поваж-
но — сні мій на „огневій лінії“. Мені нале-
жить бути хоч тут на сторожі“. Тут звернув
ся до мене другий: „А що пані, вам відній-
ше: чиж то скоро буде замирення?“ „Та що, —
кажу, — коли хочемо замирення, то й зараз
можемо его мати. Тільки Турки не хотять
віддати нам Адрианополя. — Хочеш, — ка-
жу старому, — миру без Одріна?“ — „Ені, —
відповідає він (що має сина на Чаталджи), —
ніколи! Се неможливо! Стільки муки, стільки
крови і знов лишити ту країну в неволі у
Турків!“

Тепер вже сих зовсім старих ополченців
пускають до дому, не дожидуючи кінця вій-
ни. Замість їх по місту ходять сторожею
(який контраст) зовсім молоді хлопці остан-
нього 37-го набору, що забрали тільки чотири
місяці тому.

Серце ворушить ся, коли дивити ся
на сих молодих хлопцят, як они поважно, у-
важливо на все роздивляють ся, як обережно
ходять они по Софійському базарі, маючи
всеж таки збентежений вигляд. Бо прийшли
они з якогось балканського села до столиці
— але рушницю свою і они держать дуже
твердо.

От так то весь болгарский наряд — від старого до молодого — помагає, як може, в сі страшні, але великі місяці балканської війни.

Передвиборчий рух.

Стверджуємо на підставі найавтентичніших інформацій, що п. Ценьський, п. Грабський і др. Дудикевич (!!) заключили письмений пакт щодо переведення соймових виборів. Сіписменні заяви зобов'язалися взаємно звернути собі по виборах.

Нема сумніву вже, який буде вислід виборів в східній Галичині. Нема також сумніву, що з москвофільською поміччю буде повалений посол Стапінський. Як зачувати, міністер Галичини має знову зробити щедрий дарунок москвофілам, так само, як при попередніх виборах вибудував москвофілам бурсу в Горлицях.

Довідуємося рівночасно, що в пакті підтвернено, що москвофіли мусять безуспішно всіма силами попірати кандидатів, затверджених „Rado-ю Narodow-ю“, коли тимчасом поміч для москвофілів заключаєся в словах „wedle możebności“.

Оттак маємо формальний заговор проти кандидатів українського народу, табору і проти людодів в першій і головній мірі їх вождя п. Стапінського.

„Gazeta Narodowa“ робить вже настрій для москвофілів. Она заявляє всупереч всякій правді, що „między moskalofilami a starorusinami widzimy istotnie, i to nietylko my, ale wszyscy nieuprzedzeni, istotną różnicę, gdyż jest bardzo wielu Rusinów, którzy do stronnictwa ukraińskiego nie należą, a mimo to moskalofilami nie są. Stronnictwo ukraińskie tak samo nie jest jeszcze całym narodem ruskim, jak stronnictwo ludowe p. Stapińskiego nie jest bynajmniej identyczne z całym ludem polskim.“

Яку „istotn-y“ різницю бачить „Gazeta Narodowa“ між „moskalofilami“ і нестворючими „starorusinami“ — се є секрет. Фракція „Галичанів“ різниться від фракції „Прикарпатської Русь“ лише тактикою; ідеї і програма та сама. А впрочім де є якісь „starorusini“? Покажіть хоч одного! Чи може Дудикевич з яким п. Ценьський і Грабський заключили виборчий пакт — се „starorusin“? Злоба цинізм і дегенерація так виглядають з стрічок „Gazet-y Narodow-oj“, що на них не варто навіть реагувати, як не реагуємо на щовіністичний крик „Słow-a polsk-oro“.

Просимо домагати ся „Руслана“ по всіх реставраціях, каварнях, торговлях і привидувати нам нових передплатників в кругах своїх знайомих.

З державної ради.

На вчорашнім засіданні палати послів вела ся дальше дискусія над фінансовим пляном.

П. Каліні промовляв п. Гасер, по чім перервано наради і покінчено дискусію над наглим внеском п. Фресля в справі знесення податку від мяса.

В голосуванні призвано наглість внеска і відослано его до податкової комісії.

Наради над наглим внеском п. Штарка в справі постійності комісії для суспільного забезпечення не відбули ся з причини безпредметовості внеска.

Серед оголошених внесків знаходить ся внесок п. Олесницького в справі аневаження одного жовніра артилерії.

Дальше засідання нині о 11. год. рано.

Конвент сеніорів постановив на вчорашнім засіданні, щоби як найскорше покінчити дискусію над фінансовим пляном і перейти до дискусії над бюджетовою провізориєю і тимчасовим правильником а відтак, щоби лише такі справи взяти на чергу нарад палати, які після засягнення відповідних інформацій предсідником не налучать на ніякі перешкоди. Від завтра будуть зачинати ся засідання о 10. год. рано. В середу або четвер найближшого тижня збере ся знова конвент сеніорів на нараду в справі липневої сесії.

Парляментарна комісія польського кола відбула вчора двогодинне засідання під проводом предсідника д-ра Леа. Предметом нарад була справа бюджетової провізорії і злучені з нею внески і резолюції в справі залізничної служби і урядників, справа фінансового пляну, будова телефонічних сітей в Галичині і справа льокальних залізниць і потрібних в тій мірі правительствених предлог.

Ческий клуб постановив поперти справу полагоди фінансового пляну в липні і переведення урядничої прагматикі.

Президія народно-німецького союзу ухвалила домагати ся, щоби палата послів збирала ся безуспішно зараз по виборах до галицького сойму з початком липня в цілі дальших нарад над фінансовим пляном.

Бюджетова комісія покінчила вчора наради над бюджетовою провізориєю. Поміж внесеними резолюціями знаходить ся резолюція п. Дністрянського в справі обсади трох надзвичайних кафедр на львівському університеті рускими учительськими силами.

П. Василько зазначив, що не сповнено двох головних домагань Українців, а іменно: заложена самостійного українського університета у Львові і оправданих домагань до впливу на краєву адміністрацію в Галичині. Русини обстоють при іunctim межі знесенем найнижших клас домово-класового податку а фінансовим пляном. Дальше обговорював справу Редля і критикував невідповіді відповідей міністра краєвої оборони на запит.

Комісія прийняла бюджетову провізорию на П. піврік 1913. р. згідно з правительственою предлогою. Відкинула 27 голосами проти 19 внесок в справі вставлення відповідних квот в цілі як найскоршого переведення службової прагматикі і материяльної поправки судьби залізничної служби.

П. Штельцль вніс резолюцію в справі поставлення в галі парламента погруддя мін. Дунаєвського.

П. Діаманд звернувся в фактичній спростованні проти аргументів п. Маркля і мін. Залеского, які виступали проти его внеску і твердив, що через іunctim межі фінансовим пляном а службовою прагматикою зроблено замішання. Вкінці попірав свій внесок в справі знесення горальняних боніфікацій.

Комісія прийняла внесок п. Колішера в справі вибору підкомітета для перевірення правительственого звіта про управління не полуднево-американської служби.

Зате відкинула внески пп. Будзінського і Настовчка в справі переходу над провізориєю до порядку, а прийняла уступ I. §. 1. провізорії. Відкинула також внесок Томішка в справі вставлення в бюджет видатків 17 міль на поправу долі залізничної служби. Також відкинула комісія внески пп. Немеца і Вацка в справі поправки долі поштової служби. Дальше відкинула внески: п. Хоца в справі переведення прагматикі в бжучих доходів — 25 голосами проти 22, внесок п. Діаманда в справі знесення рілньничих боніфікацій і податкових полекш для рілньничих горалень і в справі признання тих квот на поправу учительської платні, по чім прийняла уступ II. §. 1. предлога після правительственого начерка. Вкінці комісія відкинула внески: п. Мастальши в справі признання заощаджених сум з залізничних інвестицій на телефонічні інвестиції в висоті 30 міль, так само внесок п. Фрідмана в справі затагнення позички на сю ціль в сумі 14 міль, корон і внесок п. Діаманда в справі вставлення в бюджет 20 міль, корон на переведення поправки бити урядників, контрактних урядників, поштової служби і державних робітників — 26 голосами проти 20.

Правительствени предлоги прийнято без зміни.

Інші резолюції частію комісія прийняла, а частію переказала правительству до перевірення. Звітником до палати вибрано п. Штайнвендера.

П. Штельцль подякував за труди предсідникови п. Германови і референтови п. Штайнвендерови, що члени комісії прийняли оплесками до відома.

Засідання замкнуто по 12-й годині вночі.

В податковій комісії заняв п. Функ сво-

ю бесідою ціле засідання. Дальше засідання нині.

Рілньнич комісія розпирляла дальше над внесками в справі заложення державної фабрики штучних навозів.

Просимо відновити передплату.

Небезпека нової війни.

Шеф сербського генер. штабу генерал-вовода Путнік, який брав участь в онодішній раді міністрів, котра відбула ся під проводом короля, виїхав вночі окремим поїздом до Скопле і забрав з собою інструкції на всяку евентуальність.

Дневник „Політика“ доносить, що громаджене болгарського війська біля Піроту є покінчене. Стоїть там також ціла артилерія, стягнена з під Чаталджи і Адриянополя. В берлінських дипломатичних кругах заявляють, що лише завдяки поставі Румунії, яка заявила, що на случай війни не думає бути нестральною, війна доси ще не вибухла.

„Köln. Ztg.“ доносить з Білгорода: Болгарська військова управа проголосила стан облоги ві всіх областях, які межують з Сербією, окрім Софії. Найдальше нині буде піднятий рішучий крок в Софії, сербський посол з поручення свого правительства заявить, що Сербія не стерпить, щоби області заняті сербським війском, полишили ся в руках болгарського війська.

До болгарско-сербського спору вмішала ся опікушка „матушка“ Росія. Цар Микола вислав дня 8. с. м. до короля Фердинанда болгарського і Петра сербського депеші такого змісту: „Вість про намірений їзд предсідників чотирох балканських держав в Солуні, які евентуально удали би ся потім до Петербурга для осягнення порозуміння, переняла мене вдоволенем, бо свідчить она про план близької згоди і утравлення основ балканського союзу. З прикриттю однак довідує ся, що сей намір не переведено в діло і що балканські держави ладять ся до кривавої, братовбийчої війни, яка може заколотити і знищити славу, здобуту в розправі із спільним ворогом В сій поважній хвилі відкликую ся до В. К. Величества, до обох народів сербського і болгарського і звертаю увагу, що Росія актом договору підняла ся ролі посередництва в рішеню всіх спорів, які відносять ся до порозуміння між обома сими державами. Тому прошу тревати при прийнятих на себе зобов'язаннях і зовсім полагати на Росію. Функцію мирового судії уважає Росія не за привілей для себе, але як прикрий обов'язок, котрого не може зречи ся. Підчеркую також, що супроти евентуальної війни Росія не могла би бути байдливою, що ся держава, яка би дала до неї причину, мусіла би взяти на себе повну за его наслідки відвічальність — як не менше, що Росія застерігає собі свободу становища, яке займе супроти евентуальних вислідів війни“.

Тому, що в царській депеші виразно є сказано, що Росія по думці заключеного договору між Сербією і Болгарією готова є підняти ся ролі мирового судії, телеграма зробила в Софії корисне вражіння, а правительствени круги толкують собі те в той спосіб, що Росія бере сторону Болгарії.

Зачувати, що цар довірочно повідомив Францію, що в справі сербско-болгарського спору наміряє покликати правників неросійської народности до рішення спірних справ.

Білгородські дневники доносять, що король Петро прийняв на послуханню російського посла, котрий повідомив его про бажане Росії, щоби болгарско-сербське непорозуміння було в мировій доролі полагоджене. Рада міністрів, яка потім збирала ся радила над предлогою закона про овлдау областей занятих сербською армією.

Сазонов відбув вчора довшу конференцію з французьким і англійським амбасадором. Доносячи про ту конференцію, замічує „Рфч“, що великодержави тридержавного порозуміння згідні є в намірі мирової полагоди задирки і запобіження оружної розправи між союзниками.

Румунсько болгарський спір.

Болгарське правительство повідомило вже російського посла, що заіменує вже членів

комісії для управління румунсько-болгарської границі і переведення петербурского протоколу. Комісія збере ся в будучім тижні в Силістрі.

Зірвані мирові переговори?

Бюро Райтера дізнає ся, що турецькі відпоручники покинули вже Лондон, не даючи вдоволяючої відповіди грецьким відпоручникам, які домагали ся, щоби списано окремий додатковий протокол про точки, про які нема бесіди в мировім договорі.

В обороні правди і чести.

відповіди радн. Двора Ол. Барвіньського, д-ра Студинського і д-ра Ос. Маковея на напасти „Діла“ п. з. „Наші христ. суспільники“ (рекламовані знов „Ділом“). Стор. 99. 16-ки. Ціна 50 сот. Набути можна в книгарні Наукового Товариства ім. Шевченка у Львові, Ринок ч. 10. Сею брошурою повинен покористувати ся кожний, хто денебудь стріне ся в клеветниками на христ. суспільників. Нехай вкаже на се, що „Діло“ сеї відповіди не спростувало, а мовчки сховало!

Поручаємо всім сатиричну поему ілюстровану д-ра Маковея

„РЕВУН“

(гл. оповістки на 4-й стор.).

НОВИНКИ.

— Календар. В п'ятницю: руско-кат.: Ермія ап.; римо-кат.: Антоній. — В суботу: руско-кат.: Теодора; римо-кат.: Альойзія.

— „Діло“ пописує ся простачтвами. Для свого табору взяло „Діло“ монополі на чести і всіх, що не належать до національно-демократичної „парафії“ уважає оно хрунями, запродавцями і т. п. Спеціально „християнських суспільників“ частувало „Діло“ всілякими епітетами, в які уличний словар его редакторів дуже обильний. Тому вважали ми умісним пригадати „Ділу“, що і про его табор ріжне говорять та пишуть і тому нехай би „Діло“ вимело сьміте з під власного порога, хотьби се сьміте виводили на яву Тивонович, Лаврівський, або хто инший. Про брошуру Тивоновича ми не згадали ані слівцем, як довго „Діло“ не почало ановсувати ложю і клеветами провізану, а в нікчемности незрівняну брошуру „Наші християнські суспільники“, в якій „Ділови“ вільно було зогидити і знеславити своїх політичних противників. Тільки ми виїняли з під права і нам не вільно боронити ся. А коли „Діло“ в останнім числі накидає ся, ні сіло, ні пало, за брошуру Тивоновича на ради. Дв. Барвіньського і сьміє говорити про его „моральну вартість“, та розсідати лож, будьто би „поважні громадяни в своїм часі відвернули ся від особа п. Барвіньського і відмовили ся подазати ему руку“, то ми відповімо, що сею напастию і ложю виставили собі редактори „Діла“ свідощтво про свою моральну вартість, в дневникарстві цивілізованого сьвіта дійсно безпримірну.

— Подорож на могилу Тараса Шевченка в Каневі. „Рада“ описує онодішню прогульку в Каневі на Шевченкову могилу отсими словами: Подорожувати гуртом на могилу незабутнього нашого Кобзаря входить потроху в звичай для нашого громадянства у Каневі. Сего року сю справу взяло в свої руки тов-о „Родина“. Після довгих переговорів тов-у удало ся добути на признаний день пароход „Геркулес“, на якому досить вигідно могло розмістити ся 450 душ, що записали ся на подорож. Охочих поїхати було ще більше, але в той час, коли пароход мав відплисти з пристані (в суботу 7. н. ст. червця о 9. годині ранку), богато народу (робітники, деякі чиновники) ще були заняті на службі. Серед подорожних чимало було людей приїзжих, найбільше молоді — з Києва, Харкова, Варшави, Москви, Петербурга та инших міст. Склад публіки дуже різноманітний, переважають, після молоді, всякі урядовці з Києва, люди вільних заводів; було трохи й селян. Розуміє ся, що сю масу не могла об'єднати міцно одна — спільна всім ідея. Отже настрої у подорожних теж був, очевидно, неоднаковий. Молоді ввесь час співали пісень, слухала кобзарів. Знайшли

ся такі, що бавилися веселими анекдотами та частуванням з буфетного запасу.

Майже не спиваючись ніде „Геркулес“ прибув до Канева вечером коло шостої години. Ще адалека видно, що всю гору вкрито різнобарвною юрбою люду. Внизу біля могили по березі Дніпра герцюють верхівці — стражники, біжить автомобіль, їде скільки екіпажів з поліцією. Причалили до берега трудно: дуже мілко. Довелося пароходови спустити ся по річці трохи нижче могили. Публіка висипала ся з пароходу і довгими різнобарвними смужками і нязом і горою простягла ся до Чернечої гори, розсипала ся серед зелених кущів. Картина, осяяна ясним вечірнім сонцем, надзвичайно ефектна. Дерев на могилі багато. Вся она вкрита зеленою високою травою. Київські гості витають ся з місцевими людьми, серед яких багато чиновників, кавіських міщан, селян, євреїв... Ось гурток Киїнок дівчат і пань в українському убранні принесли вінок з безсмертників і живі квіти, вазони і все се розмістили навколо високого білого хреста; з усіх боків цокують фотографічні апарати.

Вклонившись могилі, проспівали „Заповіт“ і „вічну пам'ять“ Кобзареві, приїзжі розходять ся гуртами по всій горі, любують ся чарівними краєвидами, їдуть записувати свої призвища в книзі, що лежить на столі в святлиці. Приглядаєш ся до всього, бачиш, що місцевість по своїй виключній красі і справді достойна великого співця землі української, але їй бракує красшого догляду, безладе помічає ся кругом. Дідусь, що мав би доглядати за могилою та давати лад в святлиці, більше дбає про заробіток від туристів... Коло 8. години прибув церковний причт в Канева та хор під орудою чиновника д. В. А. Коваленка. Почала ся панакхда при незвичайній обстанові, на високій, високій горі, при тисячнім натовпі люду... Голосно пролунало з тисячи грудей „вічна пам'ять“ рабу Божому Тарасю і подорожні вже в темноті почали вертати ся до пароходу. Відіхали в Канева коло 11. години вночі, а прибули до Києва коло 10. години ранком в неділю. Знов всю дорогу співали, кобзарі і знов співали.

З приватного почину зібрано між подорожними на опорядковане могили 32 карбованці, які передано до контори редакції „Рада“. Можна побажати — кінчать „Рада“ — щоб на далі підчас таких мандрівок на могили Т. Шевченка саме свідоме громадянство найбільше стежило за тими випадковими мандрівниками, що дивлять ся на сю подорож, як на „увеселительну прогулю“ і своїм поведенням вносять дисонанс в загальний поважний настрій.

— **Нові посади катехитів.** Міністер просвіти системізував другу посаду учителя греко-католицької релігії в руск. гімназії ім. Франц Йосифа І в Тернополі і другу посаду учителя римо-католицької релігії в гімназії в Перемишлі в Засяні.

— **Українські пам'ятники в Харкові** мають станути в отсих місцях: На площі коло Миколаївського сквера пам'ятник Шевченка, коло Мироносецького саду пам'ятник Гр. Квітки-Основа-Ненка, а напроти губернської земської управи пам'ятник М. Лисенка.

— **Убийство в школі.** Стала ся вчера у Львові річ нечувано сумна. Учень III. року учительської семінарії, Ілля Джигало застрелив о год. 10 рано учителя польської мови, Кароля Бутковського. Убийник є Русином, убитий був Поляком. Тому „Słowo polskie“, а за ним деякі інші польські часописи почали таку боротьбу, як би хотіли цілу суспільність руску зробити відповідальною за злочин, сповнений учеником на своїм учителеві. Злочин зродив ся в голові убийника під впливом личної мести за те, що грозил ся йому друга кляса. Як виходить зі слівства, ніякого заговору, про яке від вчера торочить „Słowo polskie“, між учениками не було. Співнявши злочин сам і за нього відповідальність. Так представляє ся в головному начерку ціла страшна трагедія, якої одна жертва вже станула перед Божим судом, а друга опинить ся небавом перед карним трибуналом. Проф. Бутковський звисний з того, що коли минулого року ученик Чорний продав картки Січинського, він дав ученикови Полякови на закупно карток 20 сотиків, щоб би мав corpus delicti. Чорний видалено зі закладу, почім він міг дістати ся до семінарії тільки за дозволом Ради шк. краєвої. Скінчило ся трагедією. Чорний відобрав собі життя. Яким був професором пок. Бутковський, не знаємо. Впрочім він нині перед Божим судом і всяка критика була би не на місці, а

в додатку нині хвиля така, що треба успокоювати, а не ятрити. І впрост з грозово відчитуємо вчерашні вістки в „Słowie polsk.“, яке пустило ся на низкі доноси. І так денунціуюсь оно ученика Халупу, який є нині на IV. році семінарії, а який будьто би відгрозив ся минулого року проф. Бутковському, що его застрілить, денунціуюсь проф. рускої мови, о. Бодяньського, „który na kursie IV. nie dopuścił do ustnej matury 9 Polaków na 23 słuchaczów na kursie z powodu języka ruskiego, a między nimi takich, którzy w półroczu I. wykazywany mieli postęp dobry z tegoż przedmiotu“, з цинізімом пише „Słowo polskie“ про тимчасового управителя, проф. Василя Тисовського: „obecnie czasowym kierownikiem był Rusin prof. Tysowski, więc w danym wypadku Rusini mieli sobie blizkiego kierownika“. Проф. Бутковський, по словам згаданої часописи, „dążył do tego, że kandydat Rusin musiał ortograficznie pisać po polsku“ за те о. Бодяньський „szukał Polaków“ і т. п. Хто знає впрост шанувану справедливість о. Бодяньського, сей тим нісенітницям не повірять, а так само здвигне плечима, коли прочитає вістку, що наука польської мови обмежала ся на ортографічним писанню, бо хіба і пок. учитель Бутковський занадто шанував свою мову, щоб ровень її науки в сей спосіб хотів обнизити. Про Джигала пише „Słowo pol.“, що на останній конференції був виказаний з польської, рускої і німецької мови, з географії та фізики, отже і в сей вістки видно, що о. Бодяньський не робив ріжниць між Поляками і Русинами. І сумне вражіння викликають реляції „Słowa polsk.“, бо подавав їх, хтось дуже добре поінформований. Виглядає, як би інформації виїшли з учительського збору і коли би так було, то в дійсності прийшло би ся назвати факт не сумним, але страшним, бо він відкривав би нам ту пропасть, яка розкинула ся навіть серед учителів львівської семінарії. Панове, не пора дражнити, бо, хвиля тяжка, а пора успокоювати! — Після довершеного убийства вже і так мали виявляти ся бійки між учениками Русинами і Поляками і тому не яло ся доливати оливи до огню. Убитий був неіспитованим сулентом, родом з Сендзішова, сном інспектора краківських водопроводів і числив літ 29.

— **Пруські гаразди.** З під Галича пишуть вам: Моя школа при битій дорозі. Часто лучає ся мені видіти громадки наших селян, котрі пішки вертають домів. — „Звідки йдете?“ — „З Пруса, пане!“ — Здивований дивлю ся на них і вірити не хочу ся, щоб се було можливе. Якто з Прус? Чейже так там добре платять, що і гроший можна прислати до дому. Чейже в наших часописах як „Свобода“, Народне Слово“, „Громадський Голос“ нема числа, щоб не було заохоти до еміграції за границю! Сумно дивлять ся они на мене, а їх збідовані черти лица стягають ся з голоду і нужди! І так 9. с. м. я стрітив двох селян вертаючих пішки до рідні. Були се селяни з Товмаччини з села Долини над Дністром. Коли я спспитав, звідки вертають, відповіли, що з Пруса з фільварку Deutsche-Krone. При тій нагоді я дізнав ся, що там платять нашому робітникови по 90 сотиків денно! Сі люди робили коло города звичайно два дні тяжнево. З сеї нужденної плати стягав їм ще властитель по кільканайцять фенигів за се, що в безробучі дні сиділи і харчували ся. При роботі поводити ся з ними в той спосіб, що коли хто скоро не робив, то бив его каньчуком.

— **Годі було, пане, видержати!** Мусілисьмо втікати. Ліпше у нас за шустку голодувати, як там „панувати“!

От такі то гаразди мають селяни в Прусах. А що на те ті панове, котрі з так легким серцем виправляють наших людей до Пруса і потім про них зовсім не дбають? Їм ходять хіба о патріотичне збогачення свої кишені. — *Учитель.*

— **Католицький конгрес в Лінцу.** В днях 15. до 17. серпня с. р. відбуде ся в Лінцу, столиці Горішньої Австрії, конгрес німецьких католиків з Австрії. В Лінцу утворили ся вже комітети, які займають ся приготуваннями до конгресу.

— **Судова розправа** проти обжалованих за участь в протиросійській демонстрації у Львові скінчила ся вчера вечером засудом Ціпки на 6 тяжнів в'язниці з постом раз на таждень, Нички на 16 днів в'язниці, Гузара на 14 днів в'язниці, Яремкевича на 3 дні арешту, а Гу-

саківського увільнено. Засуджені оголосили відклик.

— **Всеросійську виставу в Києві** відкрито вчера. В час відкриття вистави багато відділів стоїть недокінчених. В деяких тільки через скільха днів почнуть встановлювати експонати. Комітет виставки вирахував, що тільки прикінці сего місяця деякі відділи будуть викінчені.

Уся виставка поділена на отсі головніші відділи: 1) Науковий і науково-освітній, 2) земський і кустарний, 3) ремісничий, 4) фабрично-заводська промисловість, 5) паперовий і друкарських справ, 6) гірної промисловости і гірно-заводської, 7) інженерний і будівничих матеріалів, 8) машинобудівничий, 9) електро-технічний, 10) сільсько-господарських машин, 11) залізнично-дорожній, 12) пароходства і доріг, 13) сахарний і сахарно-рафінаційний, 14) вісних продуктів, 15) виноградарський і пивоварів, 16) холодильний, 17) хемічних продуктів, 18) полюводства і бжільництва, 19) садівництва і огородництва, 20) меліоративний, 21) кооперативний, 22) благодійний, 23) фізичних вправ і спорта, 24) літання і 25) автомобільний. Самостійні відділи уявляють експонати головного управління хліборобства і землеустройства, державного банку, міністерства торгівлі і торговельних інституцій.

— **Наслідки дощів.** З Наварії доносять нам: Дня 9. с. м. вирвало у нас став. Шкоди є на кількадесят тисяч корон, а то в рибях 20 тисяч корон, в грєблях 5 тисяч корон, а сіножати вода замулила.

— **Убийство великого везира.** Наші дні бременні в далекосяглі події. Нема, здає ся, години, щоб щось важкого не стало ся. Найновіша вість: в Царгороді вбито великого везира. Коли великий везир і міністер війни їхали вчера в полудне самоїздом до Порти і коли самоїзд їхав на площі Баязед в скруті на Трамвайну улицю, де іза зіврива бруку і великої товни народа мусів задержати ся, якийсь незвісний злочинець дав з револьвера кілька стрілів до самоїзду. Великий везир поранений, повернув до міністерства війни, де помер. Влучений кулею адютант великого везира рівнож помер небавом. Ранений є також офіцер маринарки і один слуга.

Сейчас по сім убийстві зібрала ся рада міністрів. Військові влади видали конечні розпорядки для удержання мира. Під замітом довершеного убийства арештовано якогось Тевфіка. Найдено при нїм два револьвери і кілька набоїв. Злочинець числить 25 літ. Скочив він до самоїзду і виміривши револьвер на великого везира дав до него 5 стрілів.

Злочин зробив в Царгороді велике вражіння і обурєня. Патролі їздять улицями міста. Султан іменував міністра внутрішніх справ кн. Саїда Галіма тимчасовим великим везиром. Декрет відчитано по полудни на Порті. Інші члени кабінету осяють в уряді. В палаті Порти радить рада міністрів.

— **Процес соціялістів з кардиналом.** В Ст. Етієн відбула ся оноді замітна судова розправа соціялістів проти помершого перед пів роком кардинала Куліє. Пок. кардинал на місяць перед своєю смертю заборонив вірним своїй дисцезії читати три радикальні і радикально-соціялістичні часописи. Видавці тих часописів внесли на кардинала жалобу, а по смерті кардинала зажадали від суду переведення розправи і оголошення присуду. Суд по розправі станув по стороні кардинала і орік, що він мав право заборонити в своїй дисцезії читати деяких часописів. Сьвітські влади не можуть проте мішати ся до его розпорядків. Видавці часописів засудив трибунал на кошті процесу.

— **Кінні перегони** в Фрайдену коло Відня дня 8. с. м. мали 40.000 видців; з поміж тях було 22.000 на 2- і 3-корових місцях, а 18.000 на дорожних. Нагороди за найліпші біги вивозили сего року поперх 3 мід. корон. Одну з найбільших нагород — 100.000 К „Жокей“ клябу — здобув угорський кін „Чардаш“. Деяким годовцям коний приносять перегони сотисячній нагороди, одиак з сего не мають доходу, бо удержане стайні коштує десять разів тільки. Деякі славні жокеї як Пештер, Карльштейк, Янек і інші беруть по 100.000 К річної плати, крім „процентів“, а молодші і менше звисні дістають по 30 до 60 тисяч корон річно.

— **Пошестя в неприякові** (ягрестові) куші. Ся пошестя звисна в науці під назвою „Sphaeroteca mors uiae“ так розширила ся, що в деяких краях нема неприякової плятаци вільної від сего грибка. Ріжних середняків уживають в борбі проти сего заразня: куші

пересаджувано, обсіпувано вапном і поцелом, зливано всякими водами. Радикального середника нема рішучо ніякого. Ся неприякова пошестя перейшла вже границю Росії і влізла до Галичини.

— **Важне відкритє.** В париских шпиталях від кількох місяців веде проф. др. Тірольоа досвід над хорими на тиф пятнистий і черевний. Встрикує їм тифоїдальну сировицю і осягнув знамениті висліді. Недуга, котра данійше тревала 40 днів, тепер тревает 17 днів і ані один з недужих не згинув, хоч були они тяжко хорі. Відтак др. Тірольоа виціплював сую сировицю службї, а кілька тяжнів пізнійше встрикував сїй службї свіжю тифну їдвдобуту з екскрементів недужих на тиф. І ніхто зі сеї службї не занедужав. Французка академія радить так як віспу щипити і тиф, передовсім при бранці рекрутів повинні то робити, бо підчас маневрів, здає ся, чи не найбільше є они виставлені на небезпеку тифу в сеї причини, що щють нечисту і нездорову воду.

Оповідки.

— **Виділ Читальні українських богословів ім. Маркіяна Шашкевича у Львові** має честь подати до відома, що в дни 14. червця с. р. в 70. роковини смерті о. Маркіяна Шашкевича відбудуть ся заупокійні Богослужєня аа душу Поета і померших членів читальні, які відправить їх Ексц. Вирєосєв. Митрополит в семіпарській церкві о год. 9. рано, на котре всіх побожних почитателів пам'яті поета запрошує Виділ „Читальні“.

— **Бурсовий кружок У. Т. П. у Львові.** В пятницю, дня 13. червця с. р. о 6. год. вечером відбудуть ся в льокалі прив. жіночої учит. семінарії У. Т. П. при ул. Мохнацького ч. 12. конституючий збори Бурсового Кружка У. Т. П. Усіх, кому вихованє нашої бідної шкільної молодіжи лежить на серці, просимо прибути на сі збори та вписувати ся в члени Кружка, якого цілюю опіка над шкільною молодіжи та плянове її вихованє. В виду того, що у нас не було досі організації, яка би пляново займала ся сею так важною справою, маємо надію, що мимо розгару виборчої агітації наш загаль вольме численну участь в конституючих зборах Бурсового Кружка У. Т. П. — *Члени-основателі.*

— **З приватної української гімназії ім. М. Шашкевича в Чорткові.** Іспити приватистів і вступні до клас II. і III. в літнім реченні відбудуть ся дня 23. і 24. червця с. р.; зголосити ся належить оден день наперед. — Вступні іспити до I. кл. відбудуть ся в літнім реченні дня 30. червця с. р. о год. 9. рано. — Зголошувати ся можна кожного дня між 8. а 1. перед полуднем. До впису треба принести конче метрику і посвідку щеплення віспи. — *Управа.* — (Прим. Ред.: При сїй нагоді пригадуємо, що міністерство просвіти надало сїй гімназії право прилюдности на р. 1912/13).

— **Сокільське св'ято у Львові.** В неділю по Зелених св'ятах 22. червця відбуде ся у Львові окружний здиж сїчово-сокільський, полученний в посв'яченем праисра „Сокола III“ на Городецькім передмісті. Св'ято значє ся о 10. год. рано полевою службою Божою на площі „Сокола-Батька“. Потім по посв'яченю прапора наступлять привітні промови, вбиванє пам'яткових цв'ячків і похід. По полудни на тій самій площі будуть руханкові вправи. Соколів в округа тоїрцем, Соколок булавами і хустинками, Соколів на приладах, гри і забави, народні вправи (біг, мет, скоки). По вправах наступить фестин. Грати буде військова музика. При поході буде грати кілька музик зі Львова і з провінції.

— **З Калуша.** З причини несталої погоди прогулянка на Чорногорі не відбуде ся підчас Зелених св'ят. — *Виділ Ва. помочи учителів в Калуші і в Войничові.*

— **Дбайте о долю своїх синів!** Руска бурса ремісничя і промислова у Львові подає до відома, що потрібні є хлопці на науку ріжних ремесел у Львові а також поза Галичиною. Наука тривает 3—4 роки. Оплата у Львові за науку вносить 60—400 К на цілий 4-літній час. За Галичиною є місяця безплатні, або треба давати через весь час на одліг для хлопця. Се залежить від того, як довго є наука. Можуть бути прийняті хлопці, що мають скінчених 14 літ а не більше чим 15 і скінчили що найменше четвертий степєнь науки на селі. Чим більше мають науки, тим відповіднійше можуть собі вибрати ремесло. Батьки селяни і міщани! Не марнуйте синам літ, а давайте їх вчити ремесла! Се зробите для добра свого і синів! Наша інтелігенція

зволить ласкаво пояснити несвідомим батькам значення ремесла для нашого народу і поради віддати синів до ремесла. Близьких пояснень уділяє "Товариство "Руска Бурса ремісничка і промислова у Львові" ул. Руска ч. 20 за надісланем на переписку одної корони марками в листі. При тій нагоді звертає ся товариство з уклінною просьбою до нашої суспільности о ласкаві жертви на ремісничу бурсу. Членів повітових і надзорчих рад наших кредитових товариств просимо о ласкаве виведення записки. — Рада бурси ремісничої.

Нічні роздумування св. Августина.

Після Арнольдія і Гайзера приладив
о. І. Плавюк.

Шеста ніч.
Релігія а природа.
(Дальше).

Релігія єсть високою і божественною штуркою, що убагородняє чоловіка. Сотворитель признає чоловікові зродити овочі величній чистоті, до чого не вистарчає сама його природа. Він признає чоловікові високе становище, опреділив піднеслу цілю, до якої она сама не може его попровадити; для того дав ему релігію. Він Сам засіяв зародки релігії в природі, старанно кормив ті зародки в горі і Сам вкінці вийшов з неба, щоб їх доглядати. Як на дереві єсть більше овочу як листя і як мудрий садівник відрізує много галузок, що є ділом природи, так духове в чоловіці — его чистота — перевищує всю тілесну. Для того релігія, що доглядає чоловіка, забирає деколи его користі і розкоші, що впрочім не противлять ся природі, щоб випровадити з него липші овочі. Без гріха можна мати много богатств. Релігія промовить до тебе і ти їх відрікаєш ся. Се благородне відвержене робить вже тебе багатим, як всі земські добра. Твій дух збирає собі скарби чистоти. Релігія відбирає від тебе листя і збогачує тебе надземними овочами. Ти можеш належати до володарів сего світа. Релігія кличе тебе, ти відходиш і мішаєш ся поміж низьких землі. Се велич душі красить тебе більше як багор і золото і підносить тебе понад всю, що ти полишив. Ти вибрав собі жену. Релігія промовляє до твого серця. Ти зрікаєш ся свого вибору і тою великою силою насилью почитаєш природу більше, як биш ішов з іншими звичайним шляхом. В своїй особі підносиш природу вище себе самого.

"Коли кожний буде глядіти низького стану, коли вибере убожество і самотне, безженне життя, то тоді розв'яже ся людська суспільність, згасне наш рід, а земля стане захистом диких звірів і птахів."

Великі віщованія нещасть, а може і процвіта чистоті невіді. Оден мудрий король хотів, щоб всі воляки зняли перше почесне місце у війську. Ти скажеш: се ціле військо перемінило ся в самих вождів! А де прості жовніри? Безумний! А ти не знаєш, що то не всім є дано, заняти найвищі степені, що со вершенна річ все єсть рідка. Ревність, хоробрість, всю заохочує до висших змагань. Кожний стремить вперед! Хто не осягне першого місця, займає друге; хто другого не може діпняти, стремить бодай до третього, слідує до нього. Хто не може вивисшити ся понад силу верстви, стремить бодай до того, щоб подобати ся старшим, і щоб між рівними собі не бути на посліднім місці. Так отже різні степені є заняти відповідно розумові і хоробрості, чим люди відрізняють ся і всі стремлять до висшої цілі.

Основник релігії, а заравом основник природи, знає ліпше владу чоловіка і знає спосіб, як его виобразувати. Він всім ставить цілю найтяжшій діла героїчної хоробрості; всіх наводять на праву дорогу. Він знає, що мало хто туди дістане ся, але в той спосіб веде многих на другий щабель і зараз на перший; коротко сказавши, він старає ся, щоб ніхто з лінивства не прилишав ся, лише щоб кожний так високо спинав ся, кілько вистарчить ему сил.

Природа дала всім птицям крила, але через то ще не хотіла, щоб всі літали однаково високо, ні щоб они були виключені з землі, де мають свої гнізда. Они ріжняться тим від звірів на землі, що є від них відмінні, що кожної хвилі можуть над ними літати. Ану лови їх, то зараз всі розпуться крила і глядять свободи. Хотай всі мають крила, то не всі однаковим способом глядять поживи. Оден птах сідає лиш на верхі стрімких скель, другий спускає ся низше аж до середини гори, третій аж на долину. Оден не покидає ніколи густих корчів, другий верхів найвищих дерев, а знов інший глядять поживи на землі.

Чоловік сотворений для висшого призначення, до цілі, що перевищує всю земську. Як довго носимо сю земську поволоку, маємо ходячи по землі і з неї жити ся. Але дух, що є в нас, не повинен нічо споживати з того. Небо его цілю. Але й він має жити на землі, однак все відділений від тіла, все готовий полишити тіло, щоб осягнути своє висше призначене, все свободний від усякої земської примішки. Се є то, що відрізняє чоловіка від усіх земських і нерозумних сотворін, що природа і релігія від него домагають ся і що усвершує его природу. Лиш так устоїть ся людська гідність і наша свобода, так остануть ненарушені права природи, котрих не можна нищити; але не всі ми є орлами і голубами, щоб могли підняти ся з сеї душної атмосфери. Кожний направляє свій лет туди, де віє небесний воздух, о скілько вистарчають его сили і як далеко можуть унести крила. Тут не приказує вже більше релігія, она лиш запрошує і радить. Не маєш відваги жити без вірної супруги? То вибери собі, релігія тобі сего не боронить, а радше позваляє. Люби її ніжно, се приказує релігія. Але та любов повинна бути підпорядкована тій любові, яку ти винен Подателеви всего блага, що має бути твоїм женихом не лише підчас сего короткого життя, але цілу вічність. Природа хоче, а релігія робить се своїм обов'язком. Не маєш відваги покинути дім, маєток? То держи собі се, релігія не боронить. Але се не сьміє цілком займати твого серця, що належить до висшого Єства, Господа всіх річий. Можеш собі се посідати, але твоє серце має заняти Той, що є цілю і метою твого цілого єства. Почитають тебе твої піддані. Приймай їх почесно, але переховуй її для Всевишнього, бо ему одному належить ся честь і слава, котрого ти слугою. В Его імя домагай ся єї, а коли її схочеш лиш для себе захвати, то буде бунт проти Него, крадіж, що єї забороняє релігія.

Загалі не дає релігія жадного припису о різних степенях, які природа установила в людській родині, але она осявляє їх всіх. Она всюди бере в опіку гідність чоловіка і права Божі. — Гідність чоловіка, котрої не є гідний вищий предмет крім Бога; права Божі, що домагають ся цілого серця, посвяченого Богу серця. А коли релігія покликє якусь часть людей крім звичайних природних доріг до со вершеннішого прославлення Бога, то через се не противить ся природі, але радше підносить її.

(Дальше буде).

Телеграми

з дня 12. червця.

Будапешт. Предсідник сойму Бееті подав послан до відома змїну кабінету. Міністер-предсідник Тисса появив ся в соймі на чолі кабінету, витаний оплесками з лавок партії праці.

Відень. "N. fr. Presse" доносить з Вальони, що турецький генерал Джавід паша опустив Альбанію і з 3.400 жовнірами, переважно недужими і ранними удав ся до Царгороду.

Варшава. Париский летун Муліне прилетів до Варшави так несподівано, що люди, котрі перші его побачили, були певні, що се якийсь місцевий літак і не хотіли вірити, що літак сей того самого рана був ще в Парижі. Муліне по короткім відпочинку полетів в сторону Петербурга.

Мешкання до винайму,
ул. Хмельовського ч. 15.
Дві комнати (одна фронтова), ни-
жа, передна комната, кухня, елек-
трика, свічкики зараз, або від 1.
липпя до винайму. Мешканє чисте і дуже
тепле. Від подвіря огород.

Фронтowa, кавалерська ко-
мната, електрика від 1-го липня до
винайму.

ТОМАСИНУ і СУПЕРФОСФАТИ

на осінь належать
зараз замовляти через
КРАЄВИЙ СОЮЗ ГОСПОДАРСКО-ТОРГО-
ВЕЛЬНИХ СПІЛОК
у Львові ул. Зіморівича ч. 20,

его склади і его повітові спілки, бо
тепер ще:

- 1) ціна томасини є дешевша о 15 до 20 корон на вагоні, чим буде від 1. липця с. р.
- 2) если до 12/6 отримає фабрика замовлене томасини, то понадто дасть ще надзвичайний рабат, 12 корон від вагону.
- 3) при суперфосфатах спровадженних в червці числять ся латність якби були замовлені в липні.
- 4) при суперфосфатах спровадженних в червці дістає ся ще надзвичайний рабат по 10 корон на вагоні.

549(8)

Рух залізничних поїздів

обов'язуючий з днем 1. мая 1913 Р. після часу середно-європейского.

Замітна. Поїзди поспішні означені грубим друком. Години нічні від 600 вечером до 559 рано означені підчеркнутим чисел мінутових.

Приїзди до Львова

на головний дворець:

З Кракова: 222, 542, 6220, 725, 845, 955, 1100, 125, 220, 530, 751, 825, 940
*) з Тарнова. §) Від 15/5 до 30/9 включно щоденно.
†) з Городка яг. від 1/6 до 30/9 вкл. щоденно. о) З Мостиск.
З Підволочиск: 715, 1125, 1475, 213, 525, 1030, 1043†
†) З Красного. §) Від 15/5 до 30/9 вкл. щоденно.
З Черновець: 1207, 523, 543, 740, 1028†, 145, 535, 631, 925
*) Зі Станіславова. †) З Коломиї. *) З Ходорова в кожний день по неділі і свята.
Зі Стрия: 720, 900, 1140, 620, 1100, 1042§, §) Від 15/6 до 8/9 включно лишень в неділі і римо-кат. свята.
Зі Самбора: 745, 955, 148, 830.
Зі Сокаля: 705, 100, 788.
З Яворова: 804, 420.
З Підгаєць: 1120, 1020.
Зі Стоянова: 950, 630.

на дворець „Львів-Підзамче“:

З Підволочиск: 656, 1105, 133*, 158, 506, 1012, 1031†
†) З Красного. *) Від 15/5 до 30/9 включно щоденно.
З Підгаєць: 726*, 1049, 1001, 1200§
*) з Винник. §) з Винник лиш в суботу.
Зі Стоянова: 931, 611

на дворець „Львів-Личаків“:

З Підгаєць: 708*, 1031, 303*, 941, 1143§.
*) З Винник. §) з Винник в суботу.

Львівські поїзди.

на головний дворець:

З Брухович: щоденно 655
щоденно: від 1/5 до 30/9 726
від 1/6 до 31/8 837, 1100, 341, 515, 930.
в неділі і римо-кат. свята:
від 1/5 до 31/5 341, 930.
від 1/6 до 31/8 154.
З Янова: щодня: від 16/5 до 15/9 911,
від 1/6 до 31/8 125
в неділі і римо-кат. свята:
від 11/5 до 31/8 1010.
З Любіна: в неділі і римо-кат. свята від 11/5 до 8/9 900.
З Винник: лишень в суботу 1216.

з головного двірця:

До Брухович: що дня: 600
щоденно: від 1/5 до 30/9 421.
від 1/6 до 31/8 724, 1005, 225, 615, 835.
в неділі і римо-кат. свята:
від 1/5 до 31/5 225, 835
від 1/6 до 31/8 1247.
До Янова: щоденно: від 16/5 до 15/9 303,
від 1/6 до 31/8 1015.
в неділі і римо-кат. свята: від 11/5 до 31/8 111.
До Любіна: в неділі і римо-кат. свята від 11/5 до 8/9 225

Парохія станіславської дієцезії під зглядом матеріальним дуже добра, висше 100 моргів перворядної землі, 3500 душ, 2 церкви (одна прилучена), лише задля старшого віку пароха, є до заміни за парохію меншу, з одною церквою або парохію з системізованим співдружством. Близьких відомостей засягнути письменно у о. В. Навроцького в Станіславові, ул. Пелеша. 545(5).

КНИЖОЧКА НА ЧАСІ

РЕВУН

сатира Осипа Маковця з образами
Струханчуна

коштує в Книгарні Наукового Тов.
ім. Шевченка у Львові (Ринок 10) 1 К
(з поштовою пересилкою 1 К 20с.)

Чудові образи кисти арт. мал. п. О. Куріласа.

І. Пречиста Діва — Мати Руского краю.

ІІ. Ісус Христос — небесний Учитель.

Сі чудові образи (одинокі на народних мотивах) вийшли вірно після оригіналів у всіх природних красках.

Ціна за пару опрацьованих образів:
в рамках дубових з ошуканом К 20— місячно К 3
золотих " 24— " К 4
" магоніових " 28— " К 4
" спеціальних " 34— " К 5
Виспала за посліплатою або на рати: М. Кри-
вечкий. Львів. Ринок ч. 10.
520(х)